

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** MEDYCINA RODZINNA**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** FAMILY MEDICINE**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** lekarski**Specjalność (jeśli dotyczy):** n/d**Poziom i forma studiów:** +/-II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy / wybieralny / ogólnouczelniany ***Kod przedmiotu:****Grupa kursów:** TAK / NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	45			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50	80			
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2	3			
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	2,1			

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń - przy łóżku pacjenta 45 h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Znajomość i umiejętność łącznego wykorzystania w procesie diagnostyki i leczenia wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych zdobytych w czasie dotychczasowego toku studiów, zarówno w zakresie nauk podstawowych i przedmiotów przedklinicznych jak i przedmiotów klinicznych.

CELE PRZEDMIOTU

1. Poznanie specyfiki pracy lekarza rodzinnego, jego roli w systemie opieki zdrowotnej, odrębności medycyny rodzinnej jako dyscypliny naukowej i klinicznej.
2. Opanowanie umiejętności zbierania i interpretacji wywiadu lekarskiego u dziecka i pacjenta dorosłego w warunkach praktyki lekarza rodzinnego
3. Opanowanie umiejętności oceny stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości dziecka i pacjenta ze zwróceniem rozpoznanie stanów zagrażających życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej w warunkach praktyki lekarza rodzinnego
4. Planowanie procesu diagnostycznego i interpretacja wyników badań laboratoryjnych, diagnostyki obrazowej i EKG w podstawowych jednostkach chorobowych najczęściej spotykanych w praktyce lekarza rodzinnego
5. Planowanie postępowania terapeutycznego w oparciu o obowiązujące standardy postępowania i indywidualizacja terapii wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
6. Profilaktyka chorób, uzależnień, promocja zdrowia ze szczególnym naciskiem na wczesne wykrywanie chorób nowotworowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **E.W1.** uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
2. **E.W2.** zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;
3. **E.W3.** (pkt 3,5,7,9) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci:
 - 3) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioruchowego,
 - 5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego,
 - 7) zaburzeń wzrostania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad,
 - 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego,
4. **E.W4.** zagadnienia dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego
5. **E.W7.** przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań:
 - 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń

tętnicznych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego,

2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego,

3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego,

4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,

5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki,

6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno-mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkodliwych zmian krwi w chorobach innych narządów,

7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dna moczanowej,

8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego,

9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej,

6. **E.W8** przebieg i objawy procesu starzenia się oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w podeszłym wieku;
7. **E.W9** przyczyny i podstawowe odrębności w najczęstszych chorobach występujących u osób starszych oraz zasady postępowania w podstawowych zespołach geriatrycznych;
8. **E.W10** podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku;
9. **E.W11** zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku;
10. **E.W12** podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej;
11. **E.W29** zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego;
12. **E.W38** przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego;

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **D.U5** podejmować działania zmierzające do poprawy jakości życia pacjenta i zapobiegania pogorszeniu się jej w przyszłości;
2. **D.U6** przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii;
3. **D.U7** angażować pacjenta w proces terapeutyczny - identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;

4. **D.U9** rozpoznawać przesłanki podjęcia działań lekarskich bez zgody pacjenta lub z zastosowaniem przymusu wobec pacjenta i stosować środki przewidziane przepisami prawa powszechnie obowiązującego;
5. **E.U1** przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
6. **E.U2** przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;
7. **E.U3** przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
8. **E.U4** przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
9. **E.U6** przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe;
10. **E.U7** oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
11. **E.U9** zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
12. **E.U11** przeprowadzać badania bilansowe;
13. **E.U16** planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
14. **E.U17** przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
15. **E.U18** proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
16. **E.U20** kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
17. **E.U21** rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby.
18. **E.U24** interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyłeń od normy;
19. **E.U27** kwalifikować pacjenta do szczepień;
20. **E.U28** pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej;
21. **E.U35** oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;
22. **E.U37** rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon;
23. **E.U38** prowadzić dokumentację medyczną pacjenta.
24. **G.U6** sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. **K.1.1** nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
2. **K.1.2** kierowania się dobrem pacjenta;
3. **K.1.3** przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
4. **K.1.4** podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
5. **K.1.5** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
6. **K.1.6** propagowania zachowań prozdrowotnych;
7. **K.1.7** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
8. **K.1.8** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
9. **K.1.9** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
10. **K.1.10.** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;

11. K.1.11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Medycyna rodzinna, jej pryncypia i zasady funkcjonowania. Zasady organizacji POZ	2
Wy2	Epidemiologia najczęstszych schorzeń w praktyce lekarza rodzinnego	2
Wy3	Choroby układu oddechowego przebiegające z dusznością w POZ	2
Wy4	Problemy endokrynologiczne w gabinecie lekarza rodzinnego	3
Wy5	Choroby narządu ruchu u osób w wieku podeszłym w praktyce lekarza rodzinnego	2
Wy6	Szczepienia ochronne Organizacja punktu szczepień w POZ	2
Wy7	Problemy alergologiczne w gabinecie lekarza rodzinnego	2
Wy8	Podstawowe narzędzia oceny geriatrycznej w praktyce lekarza rodzinnego.	2
Wy9	Diagnostyka laboratoryjna w gabinecie lekarza rodzinnego	3
Wy10	Diagnostyka i terapia najczęstszych schorzeń przewlekłych u dzieci i dorosłych w gabinecie lekarza rodzinnego.	3
Wy11	Diagnostyka i terapia najczęstszych schorzeń ostrych u dzieci i dorosłych w gabinecie lekarza rodzinnego.	3
Wy12	Opieka nad pacjentem w wieku podeszłym w podstawowej opiece zdrowotnej	2
Wy13	Kolokwium zaliczeniowe	2
Suma godzin		30

Forma zajęć – ćwiczenia - zajęcia przy łóżku pacjenta (PŁP)		Liczba godzin
Ćw1	Problemy endokrynologiczne w gabinecie lekarza rodzinnego	4
Ćw2	Diagnostyka i terapia najczęstszych schorzeń ostrych u dzieci i dorosłych w gabinecie lekarza rodzinnego.	4
Ćw3	Diagnostyka i terapia najczęstszych schorzeń przewlekłych u dzieci i dorosłych w gabinecie lekarza rodzinnego.	4
Ćw4	Wdrażanie zasad leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego – postępowanie w przypadku polipragmazji	4
Ćw5	Wykonywanie drobnych zabiegów w gabinecie lekarza rodzinnego, jak np. płukanie ucha, zmiana opatrunku.	4
Ćw6	Opieka nad pacjentem w wieku podeszłym w podstawowej opiece zdrowotnej	4
Ćw7	Wykonywanie bilansów zdrowia i kwalifikacja do szczepień	4
Ćw8	Opieka nad pacjentem obłożnie chorym, realizacja wizyt domowych	4
Ćw9	Ustalanie wskazań do badań diagnostycznych i skierowania do opieki specjalistycznej – ambulatoryjnej lub szpitalnej.	4
Ćw10	Prowadzenie dokumentacji medycznej, wystawianie recept, skierowań, zaświadczeń o stanie zdrowia	4
Ćw11	doskonalenie umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego, narzędzia pracy LR , e-dokumentacja , opieka koordynowana.	5
Suma godzin		45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

N2 Ćwiczenia: ćwiczenia praktyczne, pokaz, praca w grupach, dyskusja,

N3 Seminaria: prezentacja multimedialna

N4 Praca własna studenta: praca z książką, przygotowywanie prac przeglądowych, opisy przypadku

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	E.W1, E.W2, E.W3, E.W4, E.W7, E.W8, E.W9, E.W10, E.W11, E.W12, E.W29, E.W38, D.U5, D.U6, D.U7, D.U9, E.U1, E.U2, E.U3, E.U4, E.U6, E.U7, E.U9, E.U11, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U21, E.U24, E.U27, E.U28, E.U35, E.U37, E.U38, G.U6, K.1.1, K.1.2, K.1.3, K.1.4, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10, K.1.11	Obecność na wszystkich wykładach, seminariach i ćwiczeniach, aktywny udział na zajęciach oraz zaliczenie kolokwium. Próg zaliczeniowy - 60%.
P = F1 100%		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Windak A., Chlabicz S., Mastalerz-Migas A. i inni "Medycyna rodzinna". Podręcznik dla lekarzy i studentów, Wydawnictwo Termedia, Poznań, 2015
2. Latkowski JB, Lukas W (red.) Medycyna rodzinna,, Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2018 wydanie 3

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Komunikowanie się lekarza i pacjenta w medycynie rodzinnej. Red. A. Mastalerz-Migas, A. K. Jankowska, J. Barański, Wyd. Edra Urban&Partner, Wrocław, 2021
2. Interna Szczeklika – mały podręcznik 2019/2020 lub 2020/21 Wydawnictwo MP Kraków 2019 lub 2020 (wydanie 11 lub 12)
3. Pediatria. T. 1-2. Wanda Kawalec, Ryszard Grenda, Marek Kulus, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018

OPIEKUN PRZEDMIOTU I OSOBY PROWADZĄCE

Opiekun przedmiotu: dr n. med. Mariusz Szablewski e-mail: mszablewski@4wsk.pl ; lek. med.
Andrzej Badura e-mail: abadura@4wsk.pl